

Участие в операции и мисии на НАТО

НАТО предприема операции по управление на кризи самостоятелно или в сътрудничество с други държави и международни организации. Това включва участие в сложни наземни, въздушни и военноморски операции във всякаква обкръжаваща среда.

Към 2025 г. НАТО продължава ангажимента си към следните мисии и операции: мисия за обучение в Ирак; мироподдържаща мисия в Косово, мисия в подкрепа на Африканския съюз, тренировъчна мисия по охрана на въздушното пространство в Исландия, операция по морска сигурност в Средиземноморието, мисия за усиление ПВО на Турция, постоянна мисия по защита на въздушното пространство на Алианса.

Мисия за обучение в Ирак

През 2018 г. НАТО започна мисия за обучение в Ирак, която има за цел да развие капацитета на силите за сигурност на Ирак, неговите институции за отбрана и сигурност, както и националните отбранителни академии. В тази небойна мисия на НАТО участват няколкостотин обучаващи от държави-членки на Алианса, които подпомагат иракските сили в поддържането на сигурността в страната и по-широкия регион, борбата срещу тероризма и предотвратяване повторното възникване на Ислямска държава.

Обучението е насочено към области като: противодействие на импровизирани взривни устройства (IEDs), гражданско-военно планиране, поддръжка на бронирани машини и военна медицина. Тя също така помага на иракските инструктори да изградят по-устойчиви, прозрачни и приобщени структури и институции за национална сигурност и за укрепване на иракските военни институции.

На основание Решение на Министерския съвет № 751/19.10.2018 г. Въоръжените сили на Република България участват в небойната Мисия на НАТО в Ирак (NMI) с двама щабни офицери. Периодично допринасяме с разполагането на подвижен комуникационен модул (Deployable Communication module - DCM) в състав до 14 военнослужещи в зависимост от

предложение на командира на NMI. С Решение на Министерския съвет № 403/20.06.2025 г. се разрешава използването на комуникационен модул от 1 ноември 2025 г. за срок от 6 месеца.

NMI се ръководи от Съвместно съюзното командване на силите (JFC) Неапол.

Мироподдържаща мисия в Косово

Съгласно Резолюция 1244 на Съвета за сигурност на ООН, основната задача на KFOR е подпомагане поддържането на стабилна среда за сигурност. KFOR поема ролята на трети гарант за сигурността (след националната полиция и EULEX). Всички корекции в структурата на силите на KFOR, при промяна на ситуацията със сигурността на място, се решават от Северноатлантическия съвет. KFOR също така си сътрудничи и координира с Организацията на обединените нации (ООН), Европейския съюз (ЕС) и други международни участници в подкрепа на развитието на стабилно, демократично, мултиетническо и мирно Косово.

Участието на контингент от Въоръжените сили на Република България в KFOR започва от 9 февруари 2000 г. с инженерно-строителен взвод с численост до 40 военнослужещи.

Към 2025 г. общият заявен принос на България за стабилизиращите сили на НАТО в Косово (KFOR) възлиза на около 280 военнослужещи. Те са разпределени в щаба на операцията, в състава на регионално командване „Запад“ и военно формирование участващо в състава на оперативния резерв на KFOR. В състава на мисията влизат близо 3600 военнослужещи от 28 държави.

Операция по морска сигурност в Средиземно море

През 2016 г. операцията на НАТО по морска сигурност в Средиземно море „Active Endeavour“ е заменена от операция „Sea Guardian“.

Изпълняваните задачи са свързани с гарантиране сигурността на морската среда в региона, поддържане на ситуационна осведоменост в Средиземно море, осигуряване свободата на корабоплаването и провеждане на възпиращи действия по море по отношение на трафика на хора и разпространението на оръжия за масово унищожение. Участващите в операцията сили извършват наблюдение и контрол на корабоплаването в Средиземно море, ескортиране, спиране и проверка на отказали да се идентифицират морски съдове.

Съгласно решение на правителството, България продължава да участва в операцията ежегодно, за срок не по-дълъг от 60 денонощия, с един кораб клас „Фрегата“, с щатното му въоръжение и екипаж до 153 военнослужещи.

Участие на Република България в Постоянните военноморски групи на НАТО

НАТО поддържа четири постоянни военноморски групи, включващи кораби на страните-членки, съвместната дейност на които служи за повишаване на подготовката и подобряване на оперативната съвместимост. Те са на постоянно разположение за изпълнение на широк кръг от задачи – от участие в учения до операции и мисии в отговор на кризи. Основната зона за разполагане на Постоянната военноморска група на НАТО (SNMG2) и Постоянната военноморска противоминна група на НАТО (SNMCMG2) е в региона на Средиземно море. С Решение на Министерския съвет на Република България № 503 от 07.07.2011 г. е разрешено участието на военнослужещи от Въоръжените сили на Република България в щабовете на тези групи, с до 5 военнослужещи, в съответствие с графика за оперативното им използване. Превърна се в практика Република България да участва с по един кораб клас „Фрегата“ в състава на Втората постоянна военноморска група на НАТО (SNMG2) за период от 20 дни и с кораб клас „Минен ловец“ в състава на Втората постоянна военноморска противоминна група на НАТО (SNMCMG2) за период от 20 дни всеки, по време на развърщането на групите в Черно море, както и с по един военнослужещ в състава на щабовете им.

Оперативен механизъм за подпомагане на Украйна в областта на сигурността и подготовката от страна на НАТО (NSATU)

На срещата на върха на НАТО във Вашингтон през 2024 г. беше взето решение за стартиране на оперативен механизъм за подпомагане на Украйна в областта на сигурността и подготовката от страна на НАТО (NSATU). Основната му задача е координиране на доставката на военно оборудване, провеждане на подготовка и развитие на въоръжените сили на Украйна, за да са в състояние да отговорят на руската агресия, и постигане на пълната им оперативна съвместимост с НАТО. Механизмът по никакъв начин не прави НАТО част от конфликта, а засилва общата подкрепа за Украйна в усилията ѝ за самозащита. Щабът е разположен в Германия, с логистични центрове в страни от Източния фланг на НАТО.

NSATU е разработен с цел да координира осигуряването на военно оборудване и подготовка за Украйна от държави-членки и партньори на НАТО. Това включва: координиране на обучението на украинските сили, предоставено от съюзниците на НАТО в обекти в съюзнически страни; координиране на доставките от дарители на бронетанкова техника, артилерийски системи, зенитно-ракетни и други установки за ПВО, както и боеприпаси на стойност десетки милиарди евро; управление на ремонта и поддръжката на оборудването и неговото прехвърляне в логистични хъбове в източната част на Алианса (НАТО не участва в последващото доставяне на помощ в самата Украйна); подкрепа за дългосрочното развитие на въоръжените сили на Украйна, позволявайки постепенна интеграция на Украйна и повишена оперативна съвместимост с НАТО.

Отчитайки близостта на конфликта до нашата граница и значението му за сигурността в Европа, приносът на страната ни към NSATU е в унисон с усилията на останалите държави-членки на Алианса.

В тази връзка Министерският съвет прие решение №567/07.08.2024 г. за разрешаване участието на до 6 военнослужещи от въоръжените сили на Република България в NSATU на територията на страните-членки на Алианса.

С приемането на това Решение страната ни дава ясен знак за ангажираността си в подкрепата към Украйна, отстояване на евроатлантическите ценности и затвърждаване на своята съюзна солидарност към общите усилия в подкрепа на международния мир и сигурност.